

de Architecten Cie. B.V.

Keizersgracht 126
1015 CW Amsterdam

Postbus 576
NL-1000 AN Amsterdam
The Netherlands
T +31 (0)20 5309 300
F +31 (0)20 5309 399
E arch@cie.nl

Commissie wonen en Rijksdienst

Betreft: ronde tafelgesprek over renovatie Binnenhof

Geachte Commissieleden,

Graag geef ik gehoor aan uw uitnodiging om deel te nemen aan voornoemd rondetafelgesprek. Als architect van de nieuw- en verbouw van een aanzienlijk deel van de Binnenhofbebouwing stel ik een intensieve betrokkenheid bij de voorliggende renovatieplannen zeer op prijs.

Graag ga ik daarbij kort in op de punten uit de brief van de minister voor Wonen en Rijksdienst d.d. 25 september 2015.

Noodzaak volledige en integrale renovatie

Over de noodzaak van deze ingrijpende renovatie vermag ik geen oordeel te hebben wegens gebrek aan gedetailleerde informatie daarover. De overmacht aan deskundigheid die zich achter dit advies heeft geschaard neemt bij mij alle twijfel weg over de serieuze onderbouwing daarvan, zowel van het gestelde budget als van de geprognosticeerde sluitingsperiode.

Deze deels intuïtief gevormde reactie wordt mede ingegeven door mijn langdurige en intensieve bemoeienis met de Tweede Kamer als belangrijke Binnenhofgebruiker. Vanuit mijn duurzame rol als architect zijn mij de ambities bekend die met betrekking tot beveiliging en publiekstroom bij de Kamer een voortdurend punt van zorg vormen. In het licht van hoogwaardige oplossingen voor deze complexiteiten lijken de gemaakte inschattingen in tijd en geld realistisch.

Reikwijdte renovatie

In deze passage zit zonder twijfel de crux van de gehele aanpak. De ambities van de Kamer op dit punt zullen zoals in de brief wordt aangegeven via kritische toetsing tot een functioneel programma van eisen dienen te worden geformuleerd.

Deze uitlating doet sterk denken aan de planfase in 1980 voor de Tweede Kamer. In die periode werden zowel het oorspronkelijke programma van eisen van de Kamer alsook de stedenbouwkundige randvoorwaarden en contouren aan een nieuw grondig onderzoek onderworpen. Door middel van een door mij gestructureerde modellenstudie is het toen gelukt om tot een voor de Kamer én de Rijksgebouwendienst bevredigend basismodel en programma van eisen te komen. Deze voorstudie heeft er mede toe geleid dat de hierop volgende ontwerp- en bouwfasen zonder noemenswaardige hindernissen konden worden uitgevoerd.

Directie
P.B. de Bruijn
R. Hootsmans
B. Medić
P. Puljiz
F. Segaar COO

Uitvoeringsduur renovatie

Zonder over meer gedetailleerde informatie te beschikken onthoud ik mij van een oordeel hierover. Met name de diepgangen van functionele aanpassingen zal hier de onderbouwing moeten leveren voor de geraamde sluitingsperiode.

Planning

Het is mijn ervaring (zie opmerking hiervoor) dat de complexiteit van het transformeren binnen een historische context zo groot is dat alleen een integrale procesaanpak kans van slagen heeft. Verwijzend naar de periode in 1980 durf ik te stellen dat het volgtijdelijk maken van de fasen programma van eisen in relatie tot het aanstellen van de architect aanzienlijke risico's met zich meebrengt. Beter zou zijn om op basis van globale programmadoelen de uitwerking daarvan in samenspel met de architect te doen.

Het gebouwensemble levert uit zijn eigen aard nu eenmaal kansen en beperkingen die onmogelijk allemaal in de abstractie van een programmafase kunnen worden voorzien.

Minimaal zullen deze fasen fors dienen te overlappen. Beter zou zijn deze te integreren.

Communicatie met de omgeving

In verhevigde mate geldt hier het betoog zoals hiervoor onder planning geponeerd. De architect hoort in het rijtje partners thuis om de kansen voor deze doelstelling zo integraal en optimaal mogelijk in te vullen.

Geachte Commissieleden,

In een tweetal bijlagen treft u een onderbouwing aan van mijn motivatie om u in deze opgave van dienst te zijn.

Allereerst een overzicht van de door u en/of door de Rijksgebouwendienst opgedragen werkzaamheden aan de Architecten cie. ten behoeve van het Kamergebouw. Een aantal belangrijke onderwerpen is daarbij nooit tot uitvoering gekomen, zoals:

- Vierstromenbeleid
- Derde entree Hofplaats
- Bovenhuis
- Plenaire zaal aanpassing

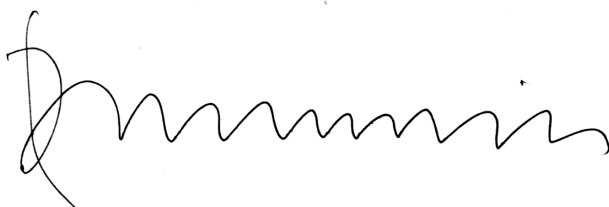
De tijdens deze ononderbroken periode opgedane ervaring, studies, documenten en dossiers zijn als input bruikbaar en beschikbaar evenals de bemensing, de kennis en ervaring bij de Architecten Cie.

Als tweede bijlage is een opsomming van verwante projecten van mijn hand.

Ik vertrouw u met de hierbij geboden inzichten en informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

ir. P.B. de Bruijn

Tijdlijn werkzaamheden Tweede Kamer door de Cie.

1979	• Meervoudige opdracht Tweede Kamer
1980	• Onderzoeksfase / randvoorwaarden Tweede Kamer
1981	• Start ontwerpfase
1982	
1983	• D0 gereed (zonder parkeergarage)
1984	
1985	• Fase 1 Hotel central
1986	
1987	• Oplevering Hotel Central
1988	• Start bouw Tweede kamer
1989	
1990	
1991	• Oplevering Tweede kamer
1992	• Opening nieuwbouw • Planvorming fase 3, renovatie en restauratie Binnenhofgebouwen
1993	
1994	• Uitvoering Fase 3
1995	
1996	• Oplevering Fase 3
1997	
1998	
1999	
2000	• Studie uitbreiding Tweede Kamer • Studie Statenpassage
2001	
2002	• Beveiliging Statenpassage • Uitbreiding Tweede Kamer
2003	• Centraal informatiepunt Tweede Kamer • Aanpassing Plenaire zaal
2004	• Centrale meldkamer Tweede Kamer • Rookkamer Tweede Kamer
2005	• Wijzigingen Tweede Kamer • Entree Binnenhof
2006	• Meubilair Tweede Kamer • Lift Tweede Kamer • Nieuwe entree archief • Optimalisatie gevel en dak beglazing • Aanpassing vergadertafel Tweede Kamer
2007	
2008	• Vierstromenbeleid Tweede Kamer • Vervolg vierstromenbeleid
2009	
2010	
2011	• Koffiecorner
2012	• Verlichting Hofplaats
2013	
2014	• Studie naar multimedia toepassingen in de plenaire zaal • Studie naar alternatieve vormen debat in plenaire zaal
2015	

de Architecten Cie. B.V.

Keizersgracht 126
1015 CW Amsterdam

Postbus 576
NL-1000 AN Amsterdam
The Netherlands
T +31 (0)20 5309 300
F +31 (0)20 5309 399
E arch@cie.nl

Bijlage 2

- Renovatie, onderkeldering en uitbreiding Concertgebouw Amsterdam.
1984 – 1986 Voorbereiding;
1986 – 1988 Uitvoering.
(Noot: Het Concertbedrijf, één van de drukste ter wereld, heeft 100% doorgedraaid tijdens de bouwperiode zonder ook maar één concert te missen).
- Duitse Bondsdag 1993 – 2010.
 - Rijksdag prijsvraag Berlijn. Eén van de drie 1e prijzen.
 - Masterplan Dorotheen Blocke, parlamentscluster ondergronds verboden met de Rijksdag.
 - Jakob Kaiserhaus, Fractie-en Media gebouw voor de Duitse Bondsdag.

Europees Hof van Justitie, Luxemburg 1995 – heden.

Masterplanning adviseur van de programmatische verdubbeling van het Hof.

- ABN-Amro, Amsterdam.
 - 1996 – 2004 Co-architect hoofdkantoor Zuidas;
 - Vanaf 2010 – heden architect-adviseur ten behoeve van implementatie cultuur omslag in maatschappelijke re-positionering.
- Stad Moskou, adviseur Dienst Monumentenzorg en Erfgoed.
 - Lid van de Internationale Commissie voor Erfgoed in Moskou 2013 – heden.

Directie
P.B. de Bruijn
R. Hootsmans
B. Medić
P. Puljiz
F. Segaar COO